

14 MART 2024 DÜNYA BÖBREK GÜNÜ BASIN BİLDİRİSİ

Böbreğin metabolik ve hormonal fonksiyonlarında ilerleyici ve geri dönüşsüz kayıp ile seyreden Kronik Böbrek Hastalığı (KBH); artan sıklığı, komplikasyonlara ve ölümcül durumlara yol açması, yaşam kalitesini azaltması, diyaliz ve böbrek nakli gibi yüksek maliyetli tedavi uygulamalarını gerektirmesi gibi nedenlerle dünyada ve ülkemizde önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kabul edilmektedir.

Uluslararası Nefroloji Topluluğu'nun yapmış olduğu çalışmalara göre dünya genelinde 850 milyondan fazla kişi KBH'dan etkilenmiş olup her yıl 3 milyondan fazla kişi KBH nedeniyle hayatını kaybetmektedir. Yüksek gelir düzeyine sahip ülkelerin yıllık sağlık bütçelerinin neredeyse %3'ü diyaliz ve böbrek nakli maliyetleri ile ilişkilidir. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından hazırlanan 2022 yılı ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri incelendiğinde ise ülkemizde gerçekleşen ölümlerin %3,2'sinin böbrek yetmezliği nedeni olduğu görülmektedir.

KBH'ya yol açan nedenlerin dağılımı ülkeye, ırka, yaşa ve cinsiyete göre farklılıklar göstermekle birlikte altta yatan en sık nedenler obezite, diyabet ve hipertansiyondur. Türkiye'de de benzer bir eğilim mevcut olup hipertansiyon, diyabet ve kalp hastalığı olanlarda kronik böbrek hastalığı sıklığı daha yüksek olarak ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla bu hastalıklarla ve risk faktörleriyle mücadele etmek kronik böbrek hastalıklarından korunmada ya da ilerlemesini durdurmada birincil korunma yöntemidir.

Ayrıca söz konusu hastalıkların ilerlemesinin durdurulması ve bu hastalıklara bağlı yeni hastalık oluşmasının engellenmesi için erken teşhis, etkili tedavi ve izlem süreçleri en önemli mücadele basamaklarıdır.

Bu doğrultuda Bakanlığımız; kronik böbrek hastalıkları ve risk faktörlerinin önlenmesi/kontrolü çalışmaları kapsamında toplumsal farkındalığı arttırmak, böbrek hastalıklarının erken tanı ve tedavi standartlarını oluşturmak ve hastalık yükünü azaltmak amacıyla "**Türkiye Böbrek Hastalıkları Önleme ve Kontrol Programı**" yürütmektedir.

Ayrıca, geliştirilen Hastalık Yönetimi Platformu (HYP) uygulaması ile birinci basamak sağlık hizmet sunucularının kronik hastalıkların erken teşhisi, etkili tedavisi ve izlemlerinde daha aktif bir rol üstlenmesi sağlanmıştır. Sürecin, kanıta dayalı klinik uygulama yönergeleri doğrultusunda yönetilmesi neticesinde hastalıkların kontrol altına alınması, bireylerin fonksiyon kaybı yaşamalarının ve engelli hale gelmelerinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

HYP kapsamında halihazırda **“hipertansiyon, obezite, diyabet ve kardiyovasküler risk değerlendirmesi”** modülleri aile hekimleri tarafından kullanılmaya başlanmış; Kronik Böbrek Hastalıkları Modülü ise bu yıl içinde gerçekleştirilecek pilot uygulamayı müteakiben aile hekimlerinin kullanımına açılacaktır.

Aile hekimlerimiz söz konusu modülleri ve hazırlanan kılavuzları kullanarak birimlerine kayıtlı bireylerin ilgili hastalıklara yönelik risk değerlendirmelerini yapmakta, risk değerlendirmesi sonucuna göre hastaları periyodik olarak izlemekte, gerekli tedavilerini düzenlemekte, yaşam tarzı değişiklikleri konusunda danışmanlık vermekte, gerekli hallerde ise kişileri bir üst basamağa yönlendirmektedir.

Geri dönüşsüz sonuçları ve artan görülme sıklığı sebebiyle KBH'ya dikkat çekmek, toplumsal bilgi düzeyini ve farkındalığı artırmak için her yıl Mart ayının ikinci Perşembe'si **“Dünya Böbrek Günü”** olarak ilan edilmiştir. Bu bağlamda 2024 yılının teması **“Böbrek Sağlığı İçin Optimal İlaç Uygulamalarına ve Sağlık Bakımına Eşit Erişim”** olarak belirlenmiştir.

Böbrek sağlığını korumak için;

- Sağlıklı beslenin!
- Yeterli miktarda su için!
- Tuz tüketimini azaltın!
- Tütün, tütün ürünleri ve alkolden uzak durun!
- Hareket edin!

Kronik böbrek hastalığından korunmak için;

- Aile hekiminize başvurarak düzenli ve periyodik olarak risk değerlendirmenizi yaptırın!
- İlaçlarınızı hekiminize danışarak ve önerilen şekilde kullanın!

